

สรุปผลการประชุมคณะทำงานด้านการลงทุนอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 3

1. การประชุมคณะทำงานด้านการลงทุนอาเซียน – อินเดีย ครั้งที่ 3 มีขึ้นระหว่างวันที่ 12–15 ตุลาคม 2552 ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย โดยเป็นการประชุม ASEAN Caucus ในวันที่ 12 และเป็นการประชุมกับอินเดียในวันที่ 13-15 ตุลาคม 2552

2. การประชุมในครั้งนี้มีนาย Nik Rahmat Nik Taib, Senior Director, Sectoral Policy and Industry Services Division, Ministry of International Trade and Industry, Malaysia เป็นประธานฝ่ายอาเซียน และนาย Deepak Narain, Director, Department of Industrial Policy and Promotion, Ministry of Commerce and Industry, India เป็นประธานฝ่ายอินเดีย ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้

3. การเจรจาครั้งนี้ เป็นการเจรจาหลังจากหยุดการเจรจาเป็นเวลา 9 เดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2552 โดยที่ประชุมหารือในประเด็นหลักที่ยังติดค้างซึ่งอาเซียนและอินเดียยังมีท่าทีแตกต่างกันมาก ได้แก่ หลักการใหญ่ 3 ประเด็น คือ (1) รูปแบบการจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาดการลงทุน (2) จำนวนตารางข้อผูกพันระหว่างอาเซียนและอินเดีย และ (3) การมีข้อบทเรื่องหลักการ MFN

4. นอกจากนี้ ที่ประชุมพิจารณารายละเอียดของร่างข้อบทของทั้งฝ่ายอาเซียน (ASEAN's draft) ซึ่งใช้ความตกลงที่อาเซียนได้จัดทำแล้วกับประเทศคู่เจรจาอื่น (จีน และออสเตรเลีย นิวซีแลนด์) และระหว่างอาเซียนด้วยกันเอง (ACIA) เป็นพื้นฐาน และร่างข้อบทของฝ่ายอินเดีย (India's draft) ซึ่งใช้ความตกลง Singapore-India FTA เป็นพื้นฐาน เพื่อพยายามจัดทำร่างความตกลงร่วม (consolidated text) ทั้งสองฝ่ายใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอธิบายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจกับร่างข้อเสนอของอีกฝ่าย เพื่อหาท่าทีร่วมกันและพิจารณาประเด็นที่มีท่าทีแตกต่างกัน รายละเอียดของประเด็นต่าง ๆ มีดังนี้

การเจรจาในหลักการใหญ่ 3 ประเด็น

แนวทางการจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาด (Approach to Scheduling)

5. อาเซียนทุกประเทศยกเว้นไทย ต้องการให้ใช้ negative list ในขณะที่อินเดียยืนยันที่จะใช้ positive list แม้ว่าจะได้ลงนามในความตกลงด้านการลงทุนอินเดีย-เกาหลี โดยใช้รูปแบบ negative list ทั้งนี้ ไทยได้แจ้งที่ประชุม ASEAN Caucus ว่าต้องการใช้ positive list

6. ที่ประชุม WGI ได้นำเรื่องนี้ขึ้นหารือที่ประชุมหัวหน้าคณะเจรจาอาเซียน-อินเดีย (AITNC) เพื่อหาทางออก และ AITNC ได้ให้แนวทางว่า ให้แต่ละประเทศยื่นข้อเสนอเปิดตลาด (offer) เพื่อคู่ระดับการเปิดตลาดที่แต่ละประเทศสามารถเสนอ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นแนวทางเดียวกัน แต่ที่ประชุม ASEAN Caucus มีความเห็นว่าการยื่นข้อเสนอของตารางข้อผูกพันในรูปแบบที่แตกต่างกันของอาเซียนและอินเดีย จะทำให้เสียท่าทีของอาเซียนโดยรวม เนื่องจากเข้าทางอินเดียที่สามารถยอมรับ hybrid approach ได้ (ทุก

ประเทศไม่จำเป็นต้องใช้แนวทางการเปิดตลาดแบบเดียวกัน เหมือนกรณีความตกลง FTA สิงคโปร์ – อินเดีย ที่สิงคโปร์ใช้ negative list ในขณะที่อินเดียใช้ positive list) ทั้งนี้ ที่ประชุมจะหาทางออกในประเด็นนี้ต่อไป

จำนวนตารางผูกพัน (Number of Reservation List/Schedule of Commitment)

7. ทั้งฝ่ายอินเดียและอาเซียน ยังคงยืนยันท่าทีเดิมของตน ได้แก่ อินเดียต้องการทำ 10 ตารางข้อผูกพันให้อาเซียนแต่ละประเทศ หากอาเซียนจะยื่นข้อผูกพันรายประเทศ 10 ตาราง (10 : 10) หรือหากอินเดียจะมี 1 ตาราง อาเซียนต้องมีเพียง 1 ตารางเช่นกัน (1 : 1) ส่วนอาเซียนยืนยันแนวปฏิบัติกับคู่เจรจาอื่นๆ ที่ผ่านมา ที่อาเซียนยื่น 10 ตารางเพื่อแลกกับตารางของอินเดียเพียง 1 ตาราง (10 : 1) และแจ้งแก่อินเดียว่าการที่อาเซียนจะมีแค่ 1 ตาราง จะทำให้การเปิดตลาดของอาเซียนที่มีระดับการพัฒนาแตกต่างกันมาก เป็นไปอย่าง most restrictive และอินเดียจะได้รับ the lowest denominator จากการที่อาเซียนมีตารางเดียว ทั้งนี้ ที่ประชุมยังไม่สามารถหาข้อสรุปในประเด็นนี้ได้ แม้ได้นำขึ้นหารือกับ AITNC จึงตกลงนำไปเป็นประเด็นเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

การมีข้อบทเรื่องหลักการ MFN (Most-favored Nations: MFN Clause)

8. อาเซียนยืนยันท่าทีเดิมที่ต้องการให้มีการใช้หลักการ MFN แบบมีเงื่อนไข กล่าวคือ ให้มีการเจรจากันก่อนที่ประเทศนั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้กับประเทศคู่เจรจาในความตกลงการค้าเสรีอื่นที่แต่ละฝ่ายได้ไปจัดทำในอนาคต (Negotiated MFN) ตามแนวปฏิบัติที่อาเซียนทำความตกลงการค้าเสรีกับคู่เจรจาที่ผ่านมา ส่วนอินเดียไม่ต้องการให้มีบทเรื่อง MFN

9. อย่างไรก็ตาม หลังจากการหารือ พบว่าอินเดียได้รับหลักการที่คล้ายคลึงกับ negotiated MFN ของอาเซียน ในบทลงทุนภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอินเดีย-เกาหลี

10. การประชุมครั้งนี้มีความคืบหน้าเล็กน้อย เนื่องจากที่ประชุมใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหารือเรื่องแนวทางการเปิดตลาดและจำนวนตารางข้อผูกพัน ที่อินเดียและอาเซียนยังมีท่าทีแตกต่างกันมาก นอกจากนี้ การที่การเจรจาหยุดชะงักไปถึง 9 เดือน ก็ทำให้ทั้งสองฝ่ายต้องใช้เวลาที่เหลือในการทบทวนประเด็นต่างๆ ที่หารือกันไปในการประชุมครั้งก่อนหน้า

11. การประชุมคณะทำงานด้านการลงทุนระหว่าง ASEAN Caucus จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 2-4 ธันวาคม 2552 และการประชุมคณะทำงานด้านการลงทุนอาเซียน-อินเดีย ครั้งต่อไป จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 2-5 กุมภาพันธ์ 2553

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน

19 ตุลาคม 2552